

VÁROSKAPU

TATA KÉTHETENTE MEGJELENŐ INGYENES KÖZÉLETI LAPJA

2022. OKTÓBER 20. VIII. évfolyam, 21. szám

Energiatakarékossági intézkedések
2. oldal

A Fellner Emlékezet játék résztvevőit köszöntötték
3. oldal

Új épületbe költözött a Talentum Művészeti Szakgimnázium
3. oldal

Szakmai műhelynek adott otthont a tatai KFKK
4. oldal

Fellner Jakab Egerben
5. oldal

Agostyáni mindennapok
6. oldal

Civil találkozó a civil napokon
8. oldal

Labdarúgó fórum
10. oldal

Bővebb információk:
www.tata.hu
Tatai TV Képújság

Olvassa online lapunkat:
www.varoskapuujsg.hu

Kéthetente, ingyenesen megjelenő lapunk minden háztartásba eljut. Aki nem találja postaládájában kiadványunkat, a Tatai Városkapu Zrt.-nél jelezze.
Telefon: (34) 589-555
email-cím: info@tataivaroskapu.hu

„Gyűjtson tüzet a szent emlékezet...”

- az aradi vértanúkra emlékeztünk

Tata Város Önkormányzata és a Tatai Városkapu Közhasznú Zrt. együttműködésével rendezték az aradi vértanúk tiszteletére szervezett, koszorúzással egybekötött városi megemlékezést október 6-án. A rendezvény helyszíne idén is a Fenyő téri emlékoszlopnál volt, amelyet a Szövetség Tataért Alapítvány kezdeményezésére Cs. Kiss Ernő faragó alkotott 2013-ban.

1849. október 6-án végezték ki Aradon a magyar szabadságharc 13 honvédtábornokát, Pesten pedig Batthyány Lajost, az első magyar felelős kormány miniszterelnökét. Aradon 1849. szeptember 26-án 13 tábornokot és egy ezredest ítélték halálra felségsértés és lázadás

miatt. Haynau ezt szeptember 30-án hagyta jóvá, de végül 13 embert végeztek ki, mert Gáspár András büntetését börtönre változtatták. A kivégzéseket október 6.-ra, a bécsi felkelés évfordulójára időzítették. A magyar kormány 2001. november 24-én nemzeti gyásznappá nyilvánította október 6-át. A tatai megemlékezésen Rigó Balázs ezzel kapcsolatban elmondta: - Hallgatólagosan 1896-tól kerülhetett sor intézményes formában is megemlékezésekre, és egészen 2001-ig kellett várni, hogy hivatalosan is nemzeti gyásznappá váljon október 6. Tata alpolgármestere ünnepi beszédében így fogalmazott: - Haynau rendelkezése szerint a kivégzetteket másnapig a bitófán

kellett hagyni, a sánc előtt. A velejéig gonosz intézkedés elhibázott volta azonban már délre kiderült: az aradi nép és a környező falvak lakossága zarándokmenetben vonult el a mártírok előtt, ezek és ezek hangosan imádkoztak; Arad valamennyi templomában megkondultak a harangok. A kétségbeesett várparancsnok járórei idegesen és eredménytelenül szaladgáltak egyik utcasaroktól a másikig, egyik templomtól a másikig, hasztalan próbálva hazaterelni a zarándokló tömeget, amely még éjszaka is a kivégzés színelőjén állt és imádkozott. Az aradi Nemzeti Levéltárban található meggyefőnöki iratok azt is tanúsítják, hogy már az első évforduló alkal-

mával ismeretlen kezek csokrokat helyeztek el az akasztófák vélt helyén. Más forrásokból tudjuk továbbá, hogy a vértanúkért bemutatott gyászmise gyakorlata is meghonosodott Aradon. Rigó Balázs a Fenyő téri emlékoszlopnál kiemelte: -Eleink a tiltások ellenére és hivatalos megemlékezések híján is teljesítették kötelezettségüket, hiszen jól tudták, hogy a kegyelet lerovásával nemcsak a múlt jelesein tartozunk, de a jelenben élőket, sőt a jövőt szolgáljuk azáltal, hogy megóvjuk a felejtéstől mindazt az értéket, teljesítményt, amellyel ők közösségünket élni segítették a mögöttünk hagyott századok megpróbáltatásai közepe. A szabad emlékezés lehetősége tehát növeli felelősségünket, hogy mindent megtegyünk azért, hogy a következő nemzedékek ne tévedjenek el a manapság már tényleg csak látszólagos békeidők útvesztőiben, hogy megkíséréljük megóvni őket attól, hogy nekik is kényszerűen át kelljen élniük azokat a tapasztalatokat, amelyek igazán megkülönböztethetővé teszik számukra a jót és a rosszat, az igazat és a hamisat, a demokráciát és az önkényuralmat, a szabadságot és annak hiányát.

A rendezvényen közreműködtek a Peron Music Könyvzenei Tehetséggondozó és Képző Központ diákjai, Szijj Barnabás és Pocsai Anna, valamint a Menner Bernát Zeneiskola fúvószenekara Belső Máté karmester vezetésével. A megemlékezést követően a Kapucinus templomban szentmisével emlékeztek az aradi vértanúkra.

Képregény készült Fellner Jakabról

A Peron Music Könyvzenei Tehetséggondozó és Képző Központban rendezték a Fellner Jakab Emlékév alkalmából készült „Kőművész” című képregény bemutatóját október 3-án. A képregény a Kuny Domokos Múzeum szakmai támogatásával készült, a Talentum Művészeti Szakgimnázium négy tehetséges diákjának köszönhetően.

A megjelent kiadvány hátlapján, a képregény ajánlásaként így fogalmaznak az alkotók: „Különleges vállalkozás a Miénk. Az 1773-ban nemesi rangra emelt Fellner Ja-

kab építőmester életútját kívántuk bemutatni, felszámolva a szakirodalmi jelleget, mindenki számára elérhetővé téve azt. A képek nyelve, azt gondolom, mindannyiunké. A kötetet, a benne szereplő gyönyörű rajzok, az általuk elmesélt történetek miatt, reméljük, az olvasni még nem tudó korosztály is szívesen lapozgatja majd.” A képregényt rajzoló négy fiatal felosztotta egymás között a feladatokat, miután egy forgatókönyvet kaptak, amelyhez igazodniuk kellett úgy, hogy korhűek legyenek a rajzok. A diákok elmondták, hogy

elsősorban helytörténeti szempontból tanultak sokat az alkotói folyamat során. Szücs József múzeumpedagógus, a képregény szöveggényének szerzője a több hónapon át zajló munkáról úgy nyilatkozott: - A tatai múzeum és a Talentum Iskola korábban már több projektben is együttműködött, s a diákoknak most is remekül sikerült megvalósítaniuk a koncepciót. Sok szakanyagot, tanulmányt elolvastunk a szöveggény megírásához, ezeket az információkat kellett leszüktíteni arra a történetre, amely a képregény oldalain kibontakozik, majd hónapokon át zajlottak az egyeztetések, a szövegek és rajzok összehangolása.

A „Kőművész” címet viselő képregény életrajzi adatokkal és Fellner ránk hagyott gazdag építészeti örökségével egyaránt foglalkozik, de általa betekintést nyerhetünk az építész korába és az Esterházy-család életébe is. A kiadvány bemutatóján Rigó Balázs, Tata alpolgármestere elmondta: - A cél az volt, hogy egy olyan kiadvány szülessen, amely a fiatalokhoz szól,

és a korábban megszokottaktól eltérően mutatja be Fellner Jakabot. A manapság nagyon komoly népszerűségnek örvendő képregényekben általában emberfeletti tulajdonságokkal bíró hősökkel találkozhatunk, s bár Tata építőmesterének nem voltak emberfeletti képességei, Fellner mégis a mi hőssünké vált, hiszen mindaz, amit ő elképzelt, megalkotott, máig hatóan itt van körülöttünk, s az ő örökségével együtt érezhetjük magunkat igazán tatainak.

A Peron Tehetségközpontban pódiumbeszélgetés zajlott a képregény megalkotásáról, melyen részt vesz Dr. Schmidtmayer Richárd, a Kuny Domokos Múzeum igazgatója, Görözdli Lilla, a Talentum Művészeti Szakgimnázium művésztanára, Stegmayer Máté történeti muzeológus, szakmai tanácsadó, Szücs József múzeumpedagógus valamint az alkotó diákok: Farkasdi Tünde, Imre Gabriella Anasztázia, Neichl Artúr és Pápai Petra. A 20 oldalas „Kőművész” című képregény a Vármúzeumban vásárolható meg a hónap végéig.

Új aszfaltot kapott a Mária utca

Új aszfaltburkolatot kapott a Mária utca, mely 320 méteren, 3,5 méter szélességben újult meg. Viczenáné Czégyény Ágnes, a körzet önkormányzati képviselője a helyszínen elmondta: - A Mária utcát régen mart aszfalt borította, ami már nagymértékben elkopott, a tavaly július 9-i nagy vihar pedig további komoly károkat okozott itt és a környék útszakaszaiban egyaránt. Az önkormányzat a viharok helyreállítására vis maior támogatást kapott, s egy szakértői bizottság vizsgálta meg az érintett helyszíneket. Először az állatneves utcát új murvás burkolatot, majd ezt követte a Mária utca aszfaltozása, mely a Margit utcáig ér.

A helyreállítási munkálatokat a Fürdő, a Gyertyános, a Judit, a Mária, az Őz és a Szarvas utcákon, Agostyánban, a Kukorica dűlőben, Látóhegyen és az Új úton végeztette el Tata Város Önkormányzata. A munkálatok értéke összesen 47 millió forint volt, a város ebből 27 millió forint támogatást kapott, melyet saját költségvetéséből egészített ki további 20 millió forinttal a helyreállítások elvégzéséhez.

Tatai **VÁROSKAPU**

Tata Város Önkormányzatának
kéthetente

megjelenő közéleti lapja

Megjelenik 9000 példányban.

Kiadja:

Tatai Városkapu Zrt.

Felelős kiadó:

Berczelly Attila vezérigazgató

Szerkeszti:

a Szerkesztő Bizottság

Tagjai:

Petzke Ferenc, Ábrahám Ágnes,

Prokl Violetta,

Tompa Andor, Fink Adrienn

ISSN 2416-1586

Nyomtatás:

Mediaworks Hungary Zrt.

Felelős vezető:

Horváth Gábor Ferenc

nyomdavezető

Terjeszti:

Tatai Városkapu

Közhasznú Zrt.

A szerkesztőség elérhetőségei:
tataivaroskapu.ujstag@gmail.com

2890 Tata, Agostyáni u. 1-3.

Várjuk észrevételeiket,
javaslatokat.

Szerkesszünk együtt!

Az újság megjelenését támogatta:

A városi energiatakarékosági intézkedésekről tájékoztattott Tata polgármestere

A városi energiatakarékosági intézkedésekről tartott sajtótájékoztatót Michl József, Tata polgármestere október 12-én.

A háborús helyzet miatti energiaár-emelkedés az önkormányzatot és annak cégeit, intézményeit is érinti, a témáról és a lehetséges megtakarítási módokról már szeptemberi ülésén tárgyalt a képviselő-testület. Michl József elmondta, hogy az önkormányzatunk megküldte a Miniszterelnökség számára azt a válságkezelési tervet, beszámolót, amelynek összeállítását a kormány annak érdekében kérte a települések vezetőitől, hogy megkezdődhessenek az egyeztetések a kabinettel arról, milyen módon kaphatnak segítséget az államtól az energiaárak drasztikus megemelkedése miatt rendkívül nehéz helyzetbe került önkormányzatok. A városvezető kiemelte: - Gyermekünk és a segítségre szorulóknak a jövőben sem szenvedhetnek hiányt, így az önkormányzat a továbbiakban is elsődleges-

nek tartja a bölcsődék és óvodák, a szociális ellátást nyújtó intézmények működésének biztosítását és a gyermekékeztetés garantálását. A tatai bölcsődékben, óvodákban, az idősothonokban és a Szociális Alapellátó Intézményben, ahol a fogyatékosok napközije működik, a korábbi évekhez hasonlóan ezen a télen is a megszokott módon zajlik majd a fűtés.

Városunk több, mint 10 éve foglalkoztat energetikus szakértőt, így eddig is pontosan nyomon tudta követni energiagazdálkodását az önkormányzat, mely ettől az évtől már energetikai szoftver programmal és elemző szakértővel is rendelkezik, így megalapozott intézkedéseket tud hozni. Az energiamegtakarítást olyan korábban meghozott intézkedések is segítik, mint a közvilágítás LED-es rendszerű átalakítása, a hivatali és az intézményi középületek energetikai rendszereinek korszerűsítése, valamint a városi távfűtés átalakítása oly módon, hogy az általt

felhasznált energia 65%-ban megújuló energiaforrásra épül.

Tata polgármesterének tájékoztatása szerint a most bevezetett, takarékoskosságot szolgáló intézkedések a következők:

o Az önkormányzat elsősorban intézményei és cégei bevonásával energetikai tanácsot hozott létre.

o Döntöttek az épületek, közparkok díszkivilágításának lekapcsolásáról.

o A karácsonyi díszkivilágítást nem működtetik majd a városban.

o Leállították a díszkutat, szökőkutak, locsolóberendezések működését.

o A városi könyvtár kertvárosi fiókkönyvtára és a városi tanuszoda működését átmenetileg szüneteltetik.

o Intézkedtek az intézményi hőmérséklet- szabályozás megvalósításáról és bevezetéséről.

o A Tatai Közös Önkormányzati Hivatal épületének egy részét lezárták, a dolgozók elhelyezésének átszervezése megtörtént.

o A távhőszolgáltatóval egyeztetéseket folytattak a csökkentett szolgáltatások meghatározása, illetve két intézmény esetében a fűtési szolgáltatás visszamondása érdekében.

o A városi és intézményi ünnepeket és rendezvényeket minimalizálják, illetve elhalasztják, így az Őreg-tavi Nagy Halászfesztivált és az Adventi Örömeiket az idén nem rendezik meg.

o Döntöttek a hivatali létszámstop bevezetéséről.

Emellett folyamatban van több más intézkedés bevezetése, valamint előkészítése is. Többek között hivatali és intézményi szinten is folyamatos a gépjárműhasználat felülvizsgálata, valamint a papírhasználat csökkentése, szervezik az iskolai szünetekkel összehangolt óvodai szünetek elrendelését és a könyvtári nyitvatartási idők csökkentését, valamint tervezik a kormányzati igazgatási szünettel párhuzamos hivatali igazgatási szünet elrendelését is.

Átadták a Vértés-Út Kft. új telephelyét

Október 12-én a Tatai Ipari Parkban került sor a Vértés-Út Kft. GINOP PLUSZ-1.2.1-21-2021-04477 azonosítószámú, „A Vértés-Út Kft. komplex technológia és ingatlanfejlesztése” című projektjének ünnepélyes záróeseményére.

A beruházásról Patányi Gergely, a cég ügyvezetője adott tájékoztatást. A mélyépítéssel és ipari építési területek előkészítésével foglalkozó Vértés-Út Kft. 610 millió forintos beruházással épített irodaházat és raktársarnokot a Tatai Ipari Parkban. A fejlesztést a vállalkozás saját tulajdonú,

négy hektáros területén végezték el, meglévő aszfaltkeverő telephelyük szomszédságában. A beruházás során felépítettek egy 2255 négyzetméteres, két szintes raktársarnokot és irodaépületet, valamint 3 lánctalpas kotrógépet szereztek be. Patányi Gergely elmondta: - A projekt megvalósításához az Európai Unió és a magyar állam 246,9 millió forint feltételelesen visszatérítendő támogatással járult hozzá, emellett a régi telephely eladásából származó bevételből, hitelből és saját erőből valósult meg a fejlesztés.

A Vértés-Út Kft. azzal a céllal vállalkozott tatai telephelyének komplex technológiai fejlesztésére, hogy erősítse az üzleti környezet változásaihoz való alkalmazkodóképességét, a versenyképesség és az erőforrás-hatékonyságát. Az új gépek, technológiai berendezések beszerzése és a gyártósarnok építése mellett a fejlesztés révén elérhető termelékenység növekedéshez megújuló energiát hasznosító hőszivattyús rendszer telepítése és szervezetfejlesztési tanácsadást nyújt további háttértámogatást.

Az eseményen Michl József polgármester köszöntőjében kiemelte, a beruházás szép példája Tatai Ipari Park folyamatos fejlődésének és annak az elképzelésnek, hogy elsősorban az Ipari Parkban, és ne a városon belül működjenek helyi ipari tevékenységek. A városvezető hozzátette: - Külön köszönöm a Vértés-Út Kft.-nek, hogy több, mint 80 családnak adnak munkát, és kiemelkednek a társadalmi szerepvállalás terén is, hiszen számos módon jótékonykodnak és nyújtanak támogatást a helyi közösség életéhez.

Sikerrel zárult az adománygyűjtő akció

Ebben az évben is részesült az augusztusi Agostyáni Búcsú bevételéből a Tatai Geszti Óvoda Agostyáni Tagintézménye. A jótékonyaságból befolyt összeget az intézményben október 11-én adta át Michl József polgármester és dr. Varga András, a városrész önkormányzati képviselője, a Humán és Ügyrendi Bizottság elnöke.

Agostyánban hagyományosan minden esztendőben megszervezik a Szent Ágoston napi búcsút, a két napos augusztus végi eseménynek évek óta része a tombolasorsolás valamint a jótékonyasági vásár. Dr. Varga András elmondta, hogy a rendezvény 2022-ben is sikeresnek bizonyult,

hiszen 220 000 forintot sikerült a tombolán és a vásáron gyűjteni, ennek az összegnek a felét pedig a helyiek örömmel ajánlották fel újra a városrész óvodájának, a pénz másik felét az Agostyánért Egyesület kapja meg.

A Bergengócia Óvoda az adomány összegét kirándulásokra fogja fordítani, elsősorban buszköltségre, terveik szerint hamarosan ellátogatnak majd többek között a Tatai Fényes Tanösvényre. Az Agostyánért Egyesület a helyi közösség számára rendez programokat, nemrég szüreti fesztivált szerveztek, hamarosan pedig a Sváb Ízek Napjával várják majd az érdeklődőket.

Korszerű játszótér épült az Új úti Iskolában

Régi álom valósult meg az Új úti Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben, ahol egy korszerű játszótér adtak át október 12-én.

A játszótér megvalósításának ötlete 2021. áprilisában született meg az intézmény pedagógusainak köszönhetően, akik támogatókat kerestek az elképzelésük megvalósításához. A gyűjtés mögött példaértékű összefogás teremtetődött meg, szülők, cégek, magánszemélyek támogatták pénzzel és munkával egyaránt a játszótér megépítését.

Számné Maurer Hajnalka, az intézmény igazgatója elmondta: - Régi, elavult vas játékok voltak korábban az udvaron, azonban

nagyszerű adományozókkal találkoztunk, akik segítettek abban, hogy egy új, uniós szabványoknak megfelelő, a gyerekek biztonságát garantáló játszótérünk épülhessen. Az elmúlt másfél

évben közel 7 millió forint gyűlt össze a „Kéz a kézben” Alapítványunk számlájára, 57 felajánlónak köszönhetően. Többen a munkájukkal támogatták a fejlesztést, az Önkéntesség Tatáért Egyesület két rendezvényen gyűjtött nekünk adományt. Végül 10 darab, különböző életkorú gyermekeknek készült játszótéri elemet sikerült telepíteni az udvarra. A szerteágazó munkát két kolléganő, Karsai Ildikó és Metzler Miklósné koordinálta, óriási lelkesedéssel.

A játszótér átadásán az iskola növendékei is felléptek, valamint külön köszöntötték az adományozókat. A beruházást Tata Város Önkormányzata 1 millió forinttal támogatta, az új játszótér közel 180 gyermek használja.

A Fellner Emlékezet játék résztvevőit köszöntötték a Városházán

Október 11-én a Városházán fogadták a Fellner Emlékezet játék eddigi fordulójának résztvevőit és nyerteseit. A helyszínen az első hat forduló legszerencsésebb megfejtői is átvehették ajándékaikat.

Tata Város Önkormányzata az idei Fellner Jakab Emlékév alkalmából kéthetente játékokra hívja a barokk építész élete és munkássága iránt érdeklődőket. A júliusban kezdődött játék során havonta két alkalommal egy-egy feladvány

jelenik meg a Tatai Városkapu újságban és az interneten. A helyes választ beküldők között fordulónként 10 ezer forint értékű tárgy- és könyvjutalmat sorsolnak ki, a mind a tizenkét feladványt helyesen megoldók pedig majd egy

külön sorsoláson vesznek részt, amelynek fődíjai egy okosóra és egy könyvcsomag lesznek. Október 11-én az első hat forduló megjelent nyerteseit és résztvevőit köszöntötték a Városháza dísztermében, ahol Rigó Balázs alpolgármester elmondta: - A játéknak már kialakult egyfajta törzsgárdája azokból, akik visszatérően, több fordulón keresztül megoldói a feladványoknak, amelyek egyébként nagyon változatosak. Nagy köszönet jár Osgyáni Zsuzsannának, az önkormányzat munkatársának valamint Stegmayer Máté történelmi múzeológusnak, akik a Fellner Facebook oldal bejegyzéseit készítik és gondoskodnak a játék kérdéseiről illetve meghirdetéséről is.

A megjelent játékosok mind kaptak egy-egy apró tárgyjutalmat, azok pedig, akik szerencsés nyertesei voltak az egyes fordulónak, átvehették a nyeményeiket. A legtöbb fordulóban részt vevő hat játékos közül eddig csupán egy játékosra nem mosolygott rá a szerencse, a többiek nevét már kihúzták egy-egy forduló kapcsán. Gratulálunk a nyerteseknek, Gergő-Elekes Andreának, Kapusy Péternek, Szalai Ninának, Tanczerné Jakus Emőkének, Szűcs Imrének és Szabó Máriának. A játék természetesen tovább folytatódik, figyeljék az építész nevét viselő közösségi oldalt, a Tatai Városkapu újságot, Tata Város Hivatalos FB oldalát vagy a tata.hu weboldalt.

Új, önálló épületbe költözött a Talentum Művészeti Szakgimnázium

Új helyre költözött a tatai Talentum Művészeti Szakgimnázium. A Csapó utca 2-4. szám alatti épület átadása alkalmából az intézmény művésztanárainak alkotásából nyílt kiállítás október 14-én.

A Talentum Iskolában korábban artista-képzés is működött, melynek a Csapó utcai helyszínen alakítottak ki egy tornatermet hat évvel ezelőtt. Az artisták mellett a grafikusok is ide jártak a testnevelés órákra, s az iskola az épület tulajdonosával egyeztetve találta ki, hogy a tornaterem melletti és fölötti részt átalakítják, így az egész középiskola átköltözhet a korábbi, Új úti telephelyéről. Az épület tulajdonosa egy energetikai pályázatnak köszönhetően új nyílászárókkal, fűtési rendszerrel és világítással szerelte fel a Csapó utcai épületet, mely közel 1300 négyzetméteren várja a diákokat és tanáraikat, közszertereti, szakmai, informatika és grafikus termekkel, sokszorosító műhellyel, közösségi és kiállító térrel, tornateremmel, tanári szobákkal, mosdókkal.

Fogel Zsolt igazgató elmondta, a Talentum Iskola idén már a 30. tanévét kezdte

el, és öt éve dolgoznak azon, hogy a középiskolának is legyen egy saját otthona, mely méltó a művészi munkához és inspiráló környezetet nyújt. A legnagyobb kihívás számunkra nem az átköltözés volt, hanem az, hogy a tanárok és a diákok együtt belakják, otthonossá tegyék a teret, ami mára a művészet sokszínűségét mutatja - fogalmazott Fogel Zsolt.

Az eseményen Dr. Varga András, a Humán és Ügyrendi Bizottság elnöke mondott köszöntőt, majd a nyolc művésztanár alkotásából összeállított kiállítást Kövesdi Mónika művészettörténész nyitotta meg.

A Talentum Iskolát 1993-ban hívta életre egy pedagógusokból és szülőkből álló kis közösség, Fogelné Nagy Éva vezetésével. 2013-ban indult el a grafikus szakközépiskolai képzés, ami a 2020/21-es tanévtől a szakképzési törvény változásainak megfelelően megújult, s a középiskola művészeti szakgimnázium lett, ami művészeti grafikus képzéssel várja az érdeklődő diákokat. A művészeti szakgimnáziumnak jelenleg közel 100 tanulója van.

Újra városszépítő munkát végzett az önkormányzati hivatal munkatársi közössége

Idén már harmadik alkalommal vállalkozott a Tatai Közös Önkormányzati Hivatal munkatársi közössége arra, hogy megszépítse városunk valamelyik közterületét. Májusban az Öreg-tó partján, júniusban pedig a Kossuth téren szerveztek növényültetéseket és tereprendezést. A folytatásban, október 15-én a piactér mellett, valamint az Építők Parkjában ültettek fákat.

Dr. Horváth József jegyző elmondta: - Két hét alatt 90 fát ültetünk ki ezen az őszen a városban, a kollégák pedig élvezik a munkát, az együtt töltött időt, amikor közösen teszünk a fenntarthatóságért. A programhoz olyan helyszíneket kerestünk, ahová fasorokat lehet ültetni, most platánfákat helyeztünk ki, amelyekből a jövőben igazi szép platánsor lesz majd. Boglári Zoltán önkormányzati képviselő, a Pénzügyi, Környezetvédelmi és Városfejlesztési Bizottság elnöke, a Vértesserdő Zrt. kommunikációs vezetője tájékoztatott arról, hogy a faültetés része egy komplett programnak, amely MOL VárosFa elnevezéssel először a megyei jogú városok számára lett meghirdetve, majd

ezt követően a 10 ezer főnél több lakosú települések számára is elérhetővé vált a faállomány bővítéséért, partnerségben az Agrárminisztériummal, a Megyei Jogú Városok Szövetségével és az Országos Erdészeti Egyesülettel. A „Neked Zöldül” fenntarthatósági program részeként Tata 70 fát kapott, ehhez további 20-at vásárolt még az önkormányzat. A kiültetések szakmai koordinátora a Vértesserdő Zrt.

A Tatai Közös Önkormányzati Hivatal még ebben az évben folytatja közterület-szépítő programját, a tervek szerint a hét folyamán újabb helyszínekre ültetnek ki fákat. A múlt heti faültetés első állomásán a városi diákönkormányzat tagjai is segítettek a munkát.

„Lelked legyen bekötve az élet kötésébe”

- konferenciát rendeztek a tatai zsidó temető sírköveiről

„Lelked legyen bekötve az élet kötésébe”- Megéledő sírfeliratok a tatai zsidó temetőben” címmel rendeztek konferenciát a Piarista Rendházban Tatán, október 7-én.

A zsidó temető Tatán a város középkori településrészének közelében, a Szent Iván-hegy tövében fekszik. Városunk máig épségben meglévő és működő izraelita temetője az egykor itt

élt zsidó lakosság nagy számára és jelentőségére utal, itt élt a régi Komárom vármegye legnagyobb lélekszámú közössége. A temető használata a 18. század óta folyamatos, így a helyi zsidó közösség mintegy 250 éves története rekonstruálható a síremlékekből. Kerti Katalin, a Goldberger Alapítvány kurátora a konferencia helyszínén elmondta: - Jelenleg is készül a tatai zsidótemető sír-

köveinek adattára és katasztere, s amikor ennek a híre elterjedt, akkor Dr. Dávidházi Péter professzor úr jelentkezett azzal az ötlettel, hogy ehhez a munkához kapcsolódóan lehetne egy konferenciát szervezni, amelyen különböző tudományágak képviselői ugyancsak a tatai temető sírköveiről beszélhetnek. Kerti Katalin hozzátette: - Azért izgalmas ez a konferencia, mert az előadók nagyon sokféle szempontból mutatják be a témát. Az itt elhangzó előadások, a temető sírjainak tudományos feldolgozásához szolgálnak fontos adalékokat, ahogyan Dávidházi professzor fogalmazott, a temető sírfeliratainak és formavilágának interdiszciplináris vizsgálata rést nyit, látni engedve az egymást követő generációk életét, halálukkal le nem záruló hozzájárulásukat a város kialakulásához és mai tovább éléséhez.

A tatai, hazánk egyik legöregebb zsidó temetője, a magyar zsidó-

temetők közül ma itt található a legtöbb, 18. században keletkezett, eredeti helyén álló síremlék, valamint az ország legrégebbi, eredeti helyén álló sírköve is. Dávidházi Péter irodalomtörténész (BTK Irodalomtudományi Intézet) ezzel kapcsolatban úgy nyilatkozott: - A tatai kutatás nagyon szép helyet foglal el abban a sorban, amelynek rész munkálatai megpróbálják a magyarországi zsidótemetők formavilágát, sírfeliratainak jelentését, és a történelmi valamint művelődés és kultúrtörténeti szerepét megvilágítani. Ennek érdekében különböző tudományágak képviselői fognak össze. Az előadók között ezért is szerepel történész, művészeti és irodalomtörténész, hebraista, szociológus, hiszen ezek a tudományágak sajátos információkat ásnak elő ebből a témából.

Az eseményen Michl József, Tata polgármestere nyitóbeszédében felelevenítette a helyi

zsidóság történetét, kiemelve a közösség legismertebb egykori alakjait, akik jelentős szerepet tölthettek be Tata életében, fejlődésében. A városvezető elmondta: - 2014-ben az 1944. júniusában Tatról elhurcoltak neveit is feltüntető mártírfalat avattunk a zsidó temető ravatalozójának épületében, s felújítottak több, mint 100 sírkövet, 2017-ben további 55 sírkövet állítottunk helyre, tavaly pedig pályázati és önkormányzati forrásból a temető északi oldalán lévő falat is igyekeztünk újjáépíteni.

A konferencia előadásai során többek között a tatai zsidó temető XVIII. századi síremlékeiről, a zsidó síremlékművészet felfedezéséről a XX. század elején, a tatai temető sírfeliratainak jellemzőiről és a Fischer-család sírjairól hangzottak el előadások. A rendezvényt Tata Város Önkormányzata, a Goldberger Alapítvány és a TK Kisebbségkutató Intézet támogatta.

Boldog születésnapot!

90. születésnapja alkalmából köszöntötte Kiss Lászlót Michl József polgármester október 10-én. Kiss László életét fiatalon a sport határozta meg, eredményes atléta volt, többszörös országos csúcstartó és magyar bajnok futó. A Tatabányai Sport Club (TSC) így ír róla weboldalán: „Az 1952-es helsinki olimpia sikere után a magyar politikai vezetés felismerte a sport „faltörő” voltát, még inkább előtérbe került az olimpiára való felkészülés, és közeledett Melbourne. Tatabányán egyszerre összejött több olyan vágtázó, aki egymással rivalizálva (váltóban pedig együtt) hirtelen ott termett a magyar élvonalban. 1955-ben a katonaságtól leszerelt Kiss László, aki abban az évben már 10,8-at ért el százon. A bányászklub kitűnő feltételeket teremtett az atlétikához, az eredmények nem is maradtak el. 1956-ban Kiss 10,4-el beállította a 23 éve fennálló országos rekordot. Az olimpia előtt sokasodó nemzetközi viadalokon ő képviselte a magyar színeket, s ő volt az indító tagja annak a váltónak, mely 4×100 méteren 40,5-el beállította a megdönthetetlenek

hitt rekordot. Természeteszerű, hogy Melbourne-ben is ő készülhetett a rajthoz. Az úszó Angyal István után Kiss László volt a második tatabányai sportoló, aki olimpián vehetett részt, atlétikában pedig az első. Nem volt szerencsés küldetés, mert közbejött sérülése miatt mégsem indulhatott el a számában. Addigi eredményei pedig helyezésre is esélyessé tették, és kitűnő formában érezte magát. Sérüléséből lassan felépülve a következő évben Prágában és Párizsban már ismét válogatottként rajtolt.”

Az aktív sportpályafutását követően Laci bácsi a Tatabányai Szénbányánál dolgozott, s időközben a TSC elnöki feladatait is ellátta. 1978-ban költözött Tatára. Feleségét 2010-ben veszítette el, két gyermekük született, most három unokája és két dédunokája van. Laci bácsi erős akaratú ember, és 90 éves kora ellenére is könnyen, gyorsan mozog, mindennap eljár bevásárolni, ebédelni, a házimunkát is maga végzi el, szeret kirándulni, színházba és rendezvényekre járni, élettelésével a megyeszékhely nyugdíjas klubjának is tagjai.

90. születésnapja alkalmából köszöntötte Michl József polgármester Siflis Mihálynét október 12-én a Tatai Kistérségi Idősek Otthonában.

Siflis Mihályné Jánoshalmán született, férjével is ott kezdték el közös életüket. Egy ideig állatokat tenyésztettek, majd Erzsike néni varrónőként és fűtőként is dolgozott. Egy lányuk született, mára egy unokája és két dédunokája van. A 70-es évek végén költöztek Tatára, 2021 tavasza óta él az idősothonban.

Erzsike néni nagyon pozitív személyiség, sokat mosolyog, szeret énekelni, vidám természetű és úgy tartja, mindent meg lehet szép szóval beszélni. Ahogyan fogalmazott:

„Nagyon szép életem volt, és bár voltak nehézségek, azok végül mindig megoldódtak.” Erzsike néni elmondása szerint nagyon szeret a tatai idősothonban élni, mivel a

közelben lakott és a szobája ablakából rálát egykori lakására, úgy érzi, hogy otthon van, jól ismeri a környezetét és élvezzi a szobatársai társaságát is.

80. születésnapja alkalmából köszöntötte H. Katona Erzsébet festőművészt Michl József polgármester október 11-én, Tatán.

H. Katona Erzsébet rajztudása, tehetsége már gyermekkorában megmutatkozott.

Az Iparművészeti Főiskolán szerzett diplomát textil szakon, táska-cipő tervezőként. Kezdetben a Budapesti Divatintézetben dolgozott, majd Tatabányán tanított rajzot, a pedagóguspályáról vonult nyugdíjba. 35 évvel ezelőtt

költözött Tatára, és miután elvárásolta városunk teremtett öröksége, természeti szépsége, festeni kezdett. Ahogy ő fogalmazott: „A festés örömet és felszabadultságot adott nekem, s ahogyan egyre jobban ment, úgy egyre nagyobb örömet is leltem benne.”

H. Katona Erzsébetnek férjével, Hanzlik János súlyemelővel két gyermeke született, öt unokájuk van. A festőművész aktív életet él, tagja a Honvéd Kulturális Egyesületnek, továbbra is fest, és elmondása szerint tyúkanyó szerepet tölt be a családjában, hiszen számára a család az igazi nagy megtartó erő. H. Katona Erzsébet legújabb kiállítását október 21-én délután 4 órakor nyitják meg a Tatai Vár kandallós termében.

Szakmai műhelynek adott otthont a tatai KFKK

Jelentős érdeklődés kísérte a Soproni Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Kara által szervezett „A gyermeki fejlődés megtámogatása jó gyakorlatok tükrében” című szakmai műhelyt, melynek a Tatai Községi Felsőoktatási Képzési Központ (KFKK) adott otthont október 15-én szombaton.

Dajcs Bernadett mesteroktató a Piarista Rendházban elmondta: - A program ötletének alapját az adja, hogy próbáljuk összekapcsolni az elméleti tudást a gyakorlattal, Sopronban erre számos lehetőség adódik az egyetemen, itt Tatán azonban még nem volt ilyen rendezvény. Két, a környéken működő fejlesztőközpontot vontunk be a projektbe, amely egyaránt szól a gyógypedagógusoknak, szülőknek, óvodapedagógusoknak, kisgyermeknevelőinek, és tanároknak.

A helyszínen többek között a Menta Tanoda és az Első lépések Fejlesztő Központ képviselőinek előadását hallgathatták meg az érdeklődők. Az előadók bepillantást adtak

a fejlesztő eszközök világába, beleértve a korai fejlesztést, az óvodai, iskolai fejlesztőmunkát és a logopédia, gyógytorna eszközeit egyaránt.

Dr. Vida Gergő egyetemi adjunktus, a Benedek Elek Pedagógiai Kar Neveléstudományi és Pszichológiai Intézetének oktatója, aki az SNI diagnosztika tényeiről és tévhiteiről tartott előadást, az eseményen úgy nyilatkozott: - A tanulási zavarral és a különböző tanulási problémákkal küzdő gyermekek élete és integrációja rengeteg szálon kötődik a mindennapokhoz, és úgy látjuk, hogy ez egy kiemelten fontos téma manapság a pedagógusok körében is. Ezért nyújthatnak hasznos segítséget a gyakorlati tanácsok, valamint a sajátos nevelési igény megállapításával kapcsolatos új kutatási eredmények.

Bár ez volt az első ilyen műhelyprogram Tatán, a szervezők újabb helyi projektek megvalósítását tervezik a témában, többek között jövő év tavaszán egy nemzetközi konferencia összehívását is.

Utcagaléria nyílt az Öreg-tó partján

Utcagaléria nyílt Tatán október 9-én az Öreg-tó partján. A szabadtéri kiállítással kapcsolatban Domonkos Ágnes, a Tata és Térsége Civil Társulás elnöke tájékoztatott arról, hogy a galéria a Civil Társulás által elnyert önkormányzati pályázati támogatásból valósult meg.

A projekt keretében városunkhoz kötődő képzőművészek alkotásai láthatóak a kültéri installációkon, melyek Schenk Attila építész tervei alapján készültek. A helyszínen Schenk Attila úgy nyilatkozott: - A fedett, de mégis

nyitott tárlók egyfajta szabadságot képviselnek, ugyanúgy, mint a bennük lévő művészeti alkotások.

Az utcagaléria három évig biztosan várja az érdeklődőket, a tervek szerint a tartalom változhat, és a helyszín különböző időszaki kiállításoknak adhat majd helyet. Michl József polgármester köszöntőjében kiemelte, hogy a Tata és Térsége Civil Társulás az önkormányzat CLLD-HACS pályázatán sikeresen szerepelt, így nyerte el azt a 10 millió forintot, melyből a projekt megvalósult. A pályázat

egyébként összesen 31 civil szervezet számára nyújtott pénzügyi támogatást, közel 350 millió forint értékben. A városvezető a helyszínen elmondta azt is, a Kuny Domokos Múzeumnak köszönhetően hosszú évek óta tart és sikeres az a kezdeményezés, hogy a tatai művészek minél több teret kapjanak a bemutatkozásra, az utcagaléria pedig egy újabb lehetőség a helyi kortárs alkotók számára a közönséggel való találkozásra.

A kiállítást a tóparton Kövesdi Mónika művészettörténész nyitotta meg, aki röviden bemutatta az alkotókat is. A helyszínen Kammerlohr-Kovács László, Varga Benedek, Árendás József, Kungl György, Fábry Olívia, Szentessy László, Szigetvári Krisztina, Kóthay Péter, Sipos Zoltán, Muzsnay Ákos, Görözdí Lilla, Szabó Andrea, H. Katona Erzsébet, Török Viktória, Lévai Ádám és Neuberger István műveivel ismerkedhet a közönség.

A projekt megvalósítását Tata Város Önkormányzata és a Tatai Városgazda Nonprofit Kft. támogatta.

Szüreti felvonulás és Szüret fesztivál Agostyánban

/Weinlesefest in Augustin/

Szeptember hónap 24 napján színes programokkal várták a szervezők az agostyáni családokat és gyerekeket.

Szombaton kora reggel egy csapat elindult szőlőt szüretelni az agostyáni Hárs-hegyre. A nap menetrendje szerint a reggeli gyülekező 08,00 órakor volt a Faluház udvarán és onnan in-

dult a szüreti menet a „nagy” munkára. A Jónás Pincészet szőlőjébe érve a te-repszemle után és a gazda javaslatára fajtánként Olaszrizling, Zenit és Cabernet Savignon került a vödörökbe majd a ládába, hogy ezekből később látvány

és bemutató jelleggel az odalátogatók részére ledarálják, kipróbálják majd üvegekbe öntsék a finom, friss nedűt. A program szerint a felnőttek irányításával a résztvevők bepillantást nyervek az autentikus szüreti folyamatokba. A gyerekek nagyon élvezték a szüret munkálatait és a must kóstolgatás változatos ízeit,

élményét. Háromfajta must készült a leszedett szőlőkből, amelyet szabadon lehetett kóstolni.

A faluház udvarán korabeli és jelenleg is használatos a szüretelésre és a borkészítéssel kapcsolatos eszközök, berendezések kerültek kiállításra gyerek és felnőtt méretben és kivitelben. A berendezések azonban nem csak kiállítási tárgyak voltak, hanem bárki ki is próbálhatta ezeket. A gyerekeknek ez nagyon tetszett, aki ott volt láthatta, kipróbálhatta.

Több kézműves program, arcfestés és csillám tetoválás, valamint a ház udvarán kerámia, saját keverésű fürdőszó, kézműves szappan és kézműves vásár várta a kilátogató lakosokat, továbbá a frissen préselt must mellé finom sajtokat is kóstolhattak az oda-

látogató családok, az agostyáni közösség.

A szép napsütésben, friss levegőn és pazar kilátás mellett a szüret után a sváb dallamoké, a mustoké és a murcike volt a főszerep. A programokat több szervezet, pályázat anyagi támogatásának köszönhetően az Agostyánért Egyesület szorgos munkával szervezte meg a település lakóinak és minden kedves odalátogató részére.

A délután program a szüreti felvonulással kezdődött. Az 1970-es években volt utoljára szüreti felvonulás Agostyánban. Ez a szép régi hagyomány éledt újjá aznap. A menet útvonala: végig a főutcán, a Jókai majd a Lázár Vilmos utca után keresztül a Tündérbertől vissza a Falu-

házba.

Az őszi termés köszöntése, azaz a felvonulást követően a Kultúrházban fellépett az Alsógallai Német Nemzetiségi Dalkör.

A hagyományos népviselet és a sváb dallamok után must és murci kóstoló volt a Faluházban, melyet a Nyitnikék Pincészet – Szabó István (Stefi) prezentált minden részletre kiterjedő színvonalas előadásával.

Az estét szüreti bállal és a Mohai Band által szolgáltatott zenével zárta a közönség a Kultúrházban. Tartalmas, jó hangulatú és minden igényt kielégítő programokat találtak a vendégek és a kilátogató családok ezen a szép őszi napon.

Fohner Zsolt,
Agostyánért Egyesület

Szüret, szüreti felvonulás és szüreti bál

Agostyánban régen a legnagyobb őszi munka mindenképp a szüret volt, s erre az időszakra mozgósították a legtöbb embert. A szüret ideje a mi éghajlatunkon főként szeptember és október hónapokra esik, a jól megválasztott szüret a bor minőségét is befolyásolja.

A szőlő és bor legnagyobb ünne-

pe is a szüret volt a faluban. Ezt az időszakot a szüreti felvonulás és önfeledt szüreti bál zárta le korábban.

Az Agostyánért Egyesület célja: feleleveníteni a régi sváb szüreti hagyományokat.

A lakosságot egy közös szüretre invitáltuk, ahol közösen szüreteltük le a feldolgozni kívánt

szőlőt. Ez egy jó lehetőség a közös, vidám beszélgetésre, a lakosság összehívására, közösség építésére és jó hangulatú mulatozásra.

A mustot közösen préseléstük ki, amit a szüretelésben résztvevők és a rendezvény vendégei megkóstolhattak, elfogyaszthattak a helyszínen.

A gyerekek között versenyt hirdettünk és csokoládéval díjaztuk a legügyesebb, leggyorsabb szőlődarálót.

A szüretet a szüreti felvonulás követte, ahol népviseleti ruházatba öltözve vettek részt a felvonulók.

A felvonulást követően szakmai előadást szerveztünk, amit az

egyik baji borász tartott a Must kezeléséről és erjedési folyamatairól. A nap lezárása a szüreti bál volt.

Népmese a SZÁMon

Elmerültünk a számok világában hagyományos népmesemondó versenyünkön 2022. szeptember 28-án. Hetet egy csapásra..., volt egyszer egy szegénylegény..., élt a király és annak három lánya..., és még sorolhatnánk, hiszen valamennyi népmesében találkozunk valamilyen számmal. Egyáltalán nem állítottuk nehéz feladat elé a gyerekeket, szülőket, pedagógusokat, amikor azt a kritériumot választottuk, hogy szám szerepeljen a népmesében. Versenyen kívül felvezető produkcióként a Diákotthon kisiskolásai A kis nyúl

harangoeskája című mesét játszották el Török Mónika pedagógus vezetésével. A diákok sokat segítettek a hangulat megteremtésében, igazi ajándék volt ez mindenkinek, amelynek köszönhetően a

verseny előtt állók felszabadultan léphettek a zsűri elé. Előbb az 1-2. osztályosok mondták el meséjüket, majd a kicsit nagyobbak, akik mintegy húszan vállalkoztak a megmérettetésre. Hallottunk mesét a három dióról és a három kiscicáról csak úgy, mint a furfangos parasztemberről. A kisebbek megörvendeztettek bennünket Sün Balázs történetével, valamint az Öt tojás című nagyszerű -ma már tudjuk-, győztes mesével. Az elsősorban tatai iskolákból érkező tanulókat két korosztályban díjaztuk.

A zsűritag Kelemen Petra Piroška mesemondó, Petőné Sáradi Zsuzsanna óvodavezető és Szabó Szerafina könyvtáros volt. Mesemondó vendégünk jótanácsokkal látta el a versenyzőket, kiemelte, hogy mindenki a saját személyiségéhez válasszon mesét, előadásmódja tükrözze a mese hangulatát. Felhívta a szülőket, pedagógusok figyelmét, hogy a gyermeket is hagyják érvényesülni, mert ő ha némi felnőtt irányadással is, de megtalálja a korának megfelelő történetet. Fontos, hogy a mesét a jelenlévők jól értsék és hallják, mert így válik élvezhetővé, közösségi élménnyé az átadott mese. A kevesebb néha több alapján népmeserészlet is elmondható, ha a választott történet túl hosszú. Vendégünk köszönetét fejezte ki a szülőknél, pedagógusoknál, akik időt és fáradságot nem spórolva felkészítették a gyerekeket a megmérettetésre. Piroskát nem engedhettük el anélkül, hogy ízes szülőföldjéről hozott mesével ne örvendeztessen meg minket.

Meghallgattuk a juhászról és a szépséges Ilonáról szóló történetet. Ennek csattanója szerint amikor a juhász áterrelte a nyáját a hídon, és számlálta őket, már több, mint négyszáznál tartott, majd azt mondta: hirdessünk inkább eredményt! Így történt, hogy a mesevilágból ismét a valóságba csöppentünk, ahol néhány perc elteltével mosolygós gyermekek szorították kezükben a könyvjutalmakat. Egy jó hangulatú mesedélután, ahol a hétköznapokból kicsit kiszakadtunk a képzelet világába, ott találkozott gyermek és felnőtt.

Goldschmidt Éva

Eredmény:

1-2. osztály:

Sódlí Ádám Zalán

Nedermann Áron

Szűcs Amira Hanna

Különdíj: Kiss Borisz

3-4. osztály:

Mészáros Lili

Czegényi Tamara

Risóczki Nóra

Különdíj: Tezer Eflin Sebnem

Fejtsd meg a torony titkát!

Trux Béla kalandos ifjúsági regényíró látta vendégül a Mórincz Zsigmond Városi Könyvtár Gyermekkönyvtára az Országos Könyvtári Napok keretében 2022. október 4-én. A kisiskolásokat célzó előadás bevezetőjében arról beszélgetett az író a kis olvasókkal, hogy miért jó olvasni? Közönségünket harmadik osztályos diákok alkották, akik nemcsak rendszeres látogatói a gyermekkönyvtárnak, hanem gyakran vesznek részt olvasásnépszerűsítő programjainkon is. Nagyon jó példákat soroltak fel

a gyermekek, akik maguk is tapasztalták már, hogy az olvasás segíti a tanulást, de nem muszáj folyton csak a tankönyveket forgatni, a könyvtárból is kölcsönöznek gyermekregényeket, amelyek szórakoztatnak. Minél több történetet olvasnak, annál több tapasztalatra tesznek szert. A találkozón szó volt a magyar nyelv használatáról, a szlengekről. Megtudtuk, ha valamire azt mondjuk, hogy nagyon sirály, akkor az nyelvromlás eredménye, hiszen a király szót helyettesítik a sirállyal. Azt a szófordulatot is

sokan használják, hogy valaki nem ismeri a dörgést. Valójában nem a dörgés kifejezés itt a helyes, hanem a dürgés, ugyanis a fajdkakas násztánc közben hallott búgó hangra utal. A gyermekek inntól megjegyezték, hogy mentős sincs, csak mentő van, aki segít a bajbajutottakon. Az olvasás által tehát fejlődik a szókinés. Ezt a fejlesztő szerepet tölti be A torony titka című ifjúsági kalandos regény, Trux Béla nagyszerű könyve. A közönség ízelítőt hallott abból, miként került a középkori ismeretekhez

közül, és hogyan képzelte magát a lovagkorba az író például egy filmforgatás által. A torony titka szereplői gyermekek, akik nyomoznak, és kalandokba bonyolódnak. Vendégünk egy rövid részlet felolvasása után kedvet teremtett a lelkes tanulóknak ahhoz, hogy kézbe vegyék a könyvet. A találkozó végén a dedikálás ezúttal is óriási siker volt. A rendezvény a Nemzeti Kulturális Alap és az Informatikai és Könyvtári Szövetség támogatásával valósult meg.

Goldschmidt Éva

Kardforgató a könyvtárban

Trux Béla neve nem cseng ismeretlenül a történelmi regények rajongói körében. Az Országos Könyvtári Napok keretében viszont a gyerek olvasókhöz látogatott el a miskolci író 2022. október 4-én.

A Vaszary és a Fazekas Utcai Általános Iskolás diákoknak a Fegyverek, várak, várostromok a középkorban című előadását hozta el. A vitével színezett rendezvény történelem órán szó esett a lovagok, zsoldosok ruházatáról, harcművészetükről, különböző fegyverekről. A zúzófegyverek közül a cséphadaró, a láncos buzogány és a harci kalapács tetszett legjobban a gyerekeknek. A középkori lőfegyverekhez, már a hallgatóság is hozzászólt, illetve érdeklődtek a hosszúj és a számszerű használatáról az írótól. A kardfajtaokról is szó esett, és Trux Béla látványos bemutatót tartott egy kétkézes lovagi kard segítségével. Bemutatta többek közt a kulcs, a hosszúfark és a bolond alapállásokat.

A tatai vár kapcsán beszélgettek a gyerekek az író irányításával a várakokról, vizes árokról, lőrésokról, felvonó hídról, barbákról. Az ostromeljárásokról folyó beszélgetés egészen lázba hozta az ötödikeseket. Záporoztak a kérdések az ostromgépekről, a skorpióról és a ballisztáról. Trux Béla azzal a hírrel búcsúzott a gyerekektől, hogy hamarosan megjelenik az Aranybulláról szóló képregénye, csakúgy, mint az ugyanerről a témáról szóló film, melynek forgatókönyvét ő írta. A program a Nemzeti Kulturális Alap és az Informatikai és Könyvtári Szövetség jóvoltából valósult meg. Dományi Zsuzsanna

A BRÜSSZELI SZANKCIÓK

TÖNKRETESZNEK MINKET!

Erdélyi kirándulás, - Irány Székelyudvarhely

A Városi Nyugdíjas Klub erdélyi kirándulásának apropója több irányú volt, hiszen a csodálatos Erdély mellett a Székelyudvarhelyi Nyugdíjas Klub meghívásának tettünk eleget. Ez nem öncélú volt, hiszen a két klub együttműködési megállapodására, annak aláírására is sor került.

S e megállapodásnak kettős keretet adott az udvarhelyi klub 70, és a tatai klub 60 éves megalakulásának évfordulója. (A pandémia miatt 62.)

S hogy még kerekesebb legyen az ünnep, minderre október 6. tette fel a koronát.

Nos, szeptember 28-án nem éppen kirándulásra való időben, szemerkélő esőben, még éjszakai sötétben keredtünk fel a több mint 720 km-es útra. Budapesten még sikerült „átosonnunk”, dugó nélkül, majd az M3-as útról letérve keresztül Debrecen, Berettyóújfalun, Ártánd (határ) felé vettük az irányt. Itt máris egy órás késésünk lett az időszámítás miatt.

Nagyváradon áthaladva, mely nem fogta meg fantáziánkat, bár számtalan kötődéséről ismert volt számunkra, de csak áthaladás közben vetettünk egy pillantást a városközpont régi, monarchiát idéző épületeire.

Következett utunk nagyon szép része, hiszen nem autópályán haladtunk, így részünk volt a táj szépségében gyönyörködni, a főbb látnivalókat megtekinteni. Hogy milyen a Királyhágó, s azon áthaladni, azt nem lehet leírni, azt látni, s megcsodálni kell. Kolozsvár után, mikor a kanyargó úton haladva kétszer is láthatod a tor dai hasadékokat, annak mindkét végét, s még ha nem is jártuk be idő híján, akkor is emlékezetes lesz. Marosvásárhelyt elhagyva, közeledve kitűzött célunkhoz, még megcsodáltuk a körben lévő falvakat, azok nevezetességeit értékeltük Székelyudvarhelyre. A szállás elfoglalása, a szívélyes fogadtatás után jól esett a megérdemelt vacsora, majd a pihentető alvás.

Másnap a klub kultúrfelelősének, Balázs Árpádnak rendkívül humoros, helyi székely hagyományokkal tüzdelte, anekdotákkal átszótt lebilincselő idegenvezetése mellett Maréfalva, Homoródfürdő érintésével haladtunk tovább. Maréfalva székelykapuiról híres, az anekdoták szerint a kapuk nagysága, díszítettsége, cífrasága a gazda módosságától függött, s függ még ma is.

Buszunk elment a Zetelaki víztá-

rozó mellett, amely 140 hektáros nagyságával 14 millió m³ víz befogadására képes. De az erdélyi sebes patakokat, folyókat még számos tározóban fogják fel. De a vidék deszkametszőkel tele, s hegyoldalokban tehének legelnek, minden harsogó zöld, s gombát még a buszból is szedhettünk volna.

De megérkeztünk Hargita megyeszékhelyére, Csíkszeredára, ahol megtekintettük a millenniumi, 2003-ra felépült r.k. templomot, melyet Makovecz Imre tervezett, s Nagyboldogasszony és a magyar szentek tiszteletére szentelték fel. Építését az az szükségesség, hogy 18. században épült templom (1751-1758) már az elmúlt század végére szűknek bizonyult. S bár voltak tervvel, összejött a pénz 1914-re, mégis majd 100 évet kellett várni, hogy megépüljön, s felszenteljék. Ennek az időnek a hely-, kor-, egyházi- és világi történetét hüen tolmácsolta, élményszámba menően adta elő nagy lelkülettel, igazi székelyként, magyarként Darvas Kozma József esperes plébános, aki a templom megálmodója volt.

A nyolcszögletű, két bejáratú rendelkező, nagyon szép és világos templomot magunk mögött

hagyva, mondhatni, Csíksomlyóra zárandokoltunk.

A csíksomlyói kegytemplom és kolostor története a 15. századik nyúlik vissza. A jelenlegi barokk templomot 1804-ben kezdték el építeni, a tornyok építését 1830-ban fejezték be. A homlokzaton álló Mária-szobor 1837-ben készült. A Szűz Máriát a kis Jézussal ábrázoló kegyszobor a templom legértékesebb része. A hársfából faragott alkotás 1510 és 1520 körül készülhetett, reneszánsz stílusban. 2,27 m magasságával a világon ismert kegyszobrok legnagyobbika.

Míg a csoport nagy része a kegytemplomban volt, misét hallgatott, ismerkedett a látnivalókkal, voltak kik fáradságot nem kímélve a búcsújáró helyre zárandokoltak, tettek egy túrát. Lelki megnyugvásért, vagy még nem jártak ott. Rácsodálkozni vágytak, gyönyörködni a hely szépségében, meghittségében.

Ez a Kis-Somlyó-Hegy, melynek un. hegynyergében van pünkösdi utolsó szombatján az ünnepi szentmise.

Érkezésünkkor kapott hatalmas szendvicssel jólakottan, nyakunkba, pontosabban a „buszba” szedtük lábainkat, s útnak indul-

tunk talán utunk legszebb, legvarázslatosabb útjára, Gyimesbükk felé, át a Gyimesi-szoroson.

A végig kanyargó úton valóban „teleszkópos” tehének legeltek, kérődztek, juhok kolompoltak a tisztásokon, melyek megtörték a fenyők borította hegyek csodás vonulatait.

A tisztásokon megbúvó kalyibák, melyekben a juhászok húzzák meg magukat kora tavasztól késő őszig. Ma még megvannak, de a juhászok száma csökkenőben van. Pedig ez az a vidék, ahol még ma is önellátók az emberek, ebből élnek. A pásztorok még ma is a hegyeken készítik a sajtot, ordát, túró, zsendicét. Ordát mi is vetünk, - no, nem itt, hanem Székelyudvarhelyen, - meg természetesen lekvárokat, mézet, s mi még jó falat. De fát, deszkát nem hoztunk, mert nem bírta volna a busz. (Meg talán behozni sem szabad?) De félre a tréfával. Gyimesbükk Csíkszeredától 32 km-re, északkeletre, a Tatros folyó felső szakaszán a Gyimesi-szoros alsó kijáratánál fekszik. (Tatros - régi neve Tatáros) A folyó és a vasút-vonal itt hagyja el Erdélyt, s lép át Moldvába.

Folytatás a következő lapszámunkban.

Civil találkozó a civil napokon

A civil napok egyik eseménye volt a Tata és Térsége Civil Társulás által szervezett civil in-

formációs nap, civil találkozó. A rendezvénynek helyszínt adó Természetes Életmód Alapítvány

(TEA) a tatai Agostyán Ágostonliget Ökofaluba fogadta a résztvevőket.

Az összejövetel kettős céllal szerveződött: A több évtizede működő Ökofalu folyamatosan fejlődik és bővül, így az évek óta önkéntesek által épülő középkori körtemplom is lassan a befejezés előtt áll. A szakrális építmény megtekintése valamint a TEA környezetnevelési tevékenységének bemutatása, ismételten tartogatott mindannyiunk számára újat, érték gazdag ismereteket.

A délután további részében a megjelent szervezetek képviselői ötlebtörzést tartottak a jövő évi, XX. Tata és Térsége Civil Na-

pok jubileumi évfordulójának kiemelt rendezvény lehetőségeiről. 2023-ban ismét egy jelentős tatai esemény adhat nívós program-alapot. Nevezetesen: 1923 nyarán Eszterházy Ferenc gróf nyitotta tette a nagyközönség előtt az Angol park látogatását, ezzel, mindenki számára lehetővé váltak a parki séták. A jubileumi esemény kapcsán, a civil napok keretében egy nagyszabású Angol parki civil közösségi fesztivált tervezünk a tatai civil egyesületek közös megjelenésével. A tánc, zenei és énekkari fellépések mellett, ismét helyet kapnának a civil standok, felelevenítve ezzel az első civil nap sikeres hangula-

tát. A résztvevők megállapodtak abban is, hogy a kiadások egy részét pályázatok útján szeretnék előteremteni, aminek programjához a találkozónk eredményes és alkotó ötlebtörzése nagyon jó alapot teremtett.

Az év további feladata lesz a nagyszámú tatai civil szervezetek, a kulturális intézmények megkeresése, meghívása, és behívása a programba. Társulásunk bízik abban, hogy az elmúlt évek nehézségei után, ismét sikerül a város lakói részére megmutatni, mi civil egyesületek, milyen sokan vagyunk, és mennyire sokszínű, értéktérítő munkát végzünk az itt élő közösségekért.

A Honvéd Bajtársi Klub Pákozdon a 2. Kisbajtársak találkozóján

Szeptember 17-én egy hűvös, esős őszi napon indult a Kőkúti Általános Iskola Fazekas úti Tagintézményének 21 tanulója - Sárközi Krisztina Tagintézmény Vezetővel - a Honvéd Bajtársi Klub Őszirosza Dalköre - Meszterné Lupták Marianna karvezetővel - valamint a klub 12 tagja Pákozdra.

A BEOSZ a Nemzedékek évében hirdette meg a Kisbajtársak 2. országos találkozóját a Katonai Emlékparkban Pákozdon, amelyen 700 fő vett részt.

A megnyitót követően megkoszorúzták a BEOSZ emlékhelyet, majd a díszelgő alegység fegyver bemutatójának voltunk részesei. Ezt követően lépett fel a tatai Őszirosza Dalkör Katonadal csokrával s ezután egymást követték az események. Elindultak a gyermekcsoportok

a különböző, érdekes állomásokra. Különösen nagy sikere volt a 48-as huszárok harci bemutatójának. A gyerekekkel együtt megtekintettük a tűzseréssz, az egészségügyi, a technikai fegyver bemutatókat, a pisztolyt, a géppisztolyt, a kispuskát, amelyeket ki is próbálhattunk.

Az ejtőernyős bemutató az időjárás miatt elmaradt, helyette a tanulók a sátorban vidáman, jókedvűen a katonaeletről rajzoltak, festettek. A feladatok megoldásában segítette a tataiakat Menyhárt Margaréta és férje Bayer Bence. Mindannyian vártuk a finom babgulyást, a friss kenyeret, ami nagyon ízlett és felkészültünk a délutáni programokra.

A délután kiemelkedő esemény volt a BEOSZ TAGEGYESELETEINEK szervezett fórum. A Honvédelmi

Minisztériumot Zsiga János államtitkár helyettes képviselte. A fórum vezetői Kaposvári László vezérőrnagy valamint Hazuga Károly nyá altábornagy, a BEOSZ elnöke volt.

A tanácskozás befejezéseként a tatai klub képviseletében az elnök átadott 1-1 tatai képet a várról, amelyet Birkás Erzsébet egyesületi titkár készített. A képet a Magyar Honvédség Parancsnoka valamint BEOSZ Elnöke kapta, amellyel megköszöntük az országos találkozó megszervezését.

A délutáni programban a Fazekas úti tagintézmény diákjai énekeltek nagy sikerrel, majd értékelték a meghirdetett Országos Rajzverseny eredményét, amelyen Orbán Luca 2. osztályos tanuló Tatáról 1. helyezést ért el. Egész nap az Obsitos Fűvósze-

nekar játszott katonanótákat és kedvenc operett dalokat. Hazafelé a fűtött buszban felmelegedve emlékeztünk vissza az élménydús találkozóra és jóízűen fogyasztották el a gyer-

mekek Manyi néni csokiját. Bízunk benne, hogy a 3. Kisbajtársak Találkozón 2023-ban is ott leszünk.

Sárközi József nyá ezredes
Honvéd Bajtársi Klub

„Neveltem röpködni tanuló bátor lelkeket”

Az Eötvös József Gimnáziumban szeptember 14-én avatták fel Bachát László, Lőrincze Lajos-díjas tanár emléktábláját. Az alábbiakban az egykori Bachát tanítvány, Dr. Szabó Dénes, az emléktábla előtt elmondott beszédét közöljük:

„Bachát László 1921 február 23-án született a Vas vármegyei Órimagyarósdon. 2009. szeptembert 4-én hunyt el Nyíregyházán. Édesapja Bachát István evangélikus lelkész, édesanyja Kuzmann Etelka.

Öt testvére született. Felesége: Scharbert Éva főiskolai docens, fia: Bachát László (1953. júl. 5.), lánya: Bachát Nóra (1957. ápr. 13.) A bonyhádi evangélikus gimnáziumban érettségizett. A szegedi Horthy Miklós Tudományegyetemen magyar - latin szakos középiskolai tanári oklevelet szerzett 1944-ben.

Sopronban kezdett tanítani, majd Nyíregyházára került. Kérésére 1949-ben miniszteri rendelettel áthelyezték a Tatai Állami Gimnáziumba. „Az ifjúsági könyvtár öre” megbízást kapta, magyart és latint tanított. Az iskola „Figyelő” című lapjában írói arcképeket publikált. A diákok körében szigorú, de igazságos és következetes tanár hírében állt. Az 1952-ben végzett osztálya az 50 éves érettségi találkozó alkalmából „En az iskolának búcsút sose mondtam”, címmel a tanárok és diákok visszaemlékezéseit gyűjtötték össze az osztály részére készült kiadványban. Mindenki elismerően nyilatkozott a tanár úrról. Bachát László tanári pályája emlékeiből a tatai 8 és fél évet tartotta a legváltozatosabbnak. A Rákosi korszak félelmetes eseményeit, az 1956-os forradalmat és az utána megélt számonkérést említette. Fialat házasként (felesége is itt tanított) lakhatási gondjaik voltak. Mindkét gyermeke itt született. Szívesen tanította az értelmes és érdeklődő diákokat, de a politika sok kellemetlenséget okozott. Eleven kapcsolatot tartott volt diákjaival és tanártársaival is. Osztályfőnökünk volt, magyart és latint tanított. Rendkívül művelt, szigorú, igényes, következetes lénye diszkrét szeretetet árasztott. Óráin szorgalmasan jegyzeteltünk mert egyetemi szintű ismerteket kaptunk, amit a következő órán visszakérdeztünk. Megszerettette velünk a magyar nyelvet és irodalmat, amiért ma is hálásak vagyunk. Élményeinkről bővebben Valkóné Kemény Katalin fog beszámolni.

Politikai okokból kellett elhagynia a tatai gimnáziumot 1957-ben. Ugyanis a forradalom alatt a tatai Nemzeti Tanács tagja volt. Útja ismét Nyíregyházára vezetett. Előbb a Kölcsey Ferenc Gimnáziumban tanított öt évig, majd 1962-1989-ig a Nyíregyházi Tanárképző Főiskola Magyar Nyelvészeti Tanszékének alapítója és vezetőjeként középiskolai tanárokat képzett. Mind a középiskolák, mind a főiskolák tanítványai tisztelettel adóznak emlékének. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint a 80. születésnapjára összehozott tanítványok szeretete és tisztelete. Tanítványai közül sokan középiskolai és főiskolai tanárok lettek. Példaként említem a nyíregyházi főiskola Magyar Nyelvészeti Tanszékének vezetőjét Dr. Mitya Károlyt, az ismert nyelvész. Meghívtam őt is, de használatlan elfoglaltsága miatt nem tudott eljönni. A születésnap ünnepségről tudósító megkérdezte Bachát tanár urat mit üzen azoknak, akik a nyelvészpályát választják: „azt üzenem, hogy tanulják meg a nyelvtant, mert magyar nyelv nélkül a magyar ember nem lehet teljes. Mindennek ez az alapja.” Az üzenet egybeesng Mára Sándor 1976-1983-as Naplója idézetével: „Számomra a magyar nyelv életem nagy misztériuma és hálás vagyok a sorsnak, hogy anyanyelvem a gyönyörű magyar, az egyetlen nyelv, melyen mindent el tudok mondani, ami érthető és érthetetlen az életben. És hallgatni is csak magyarul tudok arról, ami számomra becses.” Idézem Kölcsey Ferencet is. „A nyelv ügye szent ügy. A nyelv a nemzet, a nyelv a megmaradás”.

Bachát tanár úr a magyar nyelvi tanszéket szinte egyedül alapította. Jegyzeteket, tankönyveket írt, előadásokat tartott, vizsgáztatott. Latin klasszikusokból táplálkozó műveltsége, gazdag nyelvészeti tudása segítette a tanításban.

A tanítás mellett maradt ideje tudományos cikkeket, vitairatokat, tanulmányokat írni, könyveket szerkeszteni, ismeretterjesztő előadásokat tartani. Fáradhatatlan volt a nyelvtudomány szervezésében és népszerűsítésében. A főiskola tudományos közleményeit, évkönyveit szerkesztette. Felelős szerkesztője volt a Szabolcs-Szatmár Megyei Nevelőnek. Szervezte és megvalósította az anyanyelvi-oktatási napokat és táborokat. A Magyar Tudományos Akadémia Magyar Nyelvi Munkabizottságában, a Magyar Nyelvtudományi Társaságban, a Magyar Filológiai és Pedagógiai Társaságban, a TIT megyei és országos választmányában népszerűsítette a helyes magyar nyelvet. 14 önálló, illetve szerkesztett kötet, több mint száz névtanulmány és számos a nyelvet népszerűsítő cikk is igazolja életműve gazdagságát. A névtudomány és azon belül a személy és ragadványnevek, valamint az ifjúság nyelvének elismert szakértője. A magyar nyelvi köz- és felsőoktatás tartalmi és szisztémás terjesztéséért sokat tett. Ezt bizonyítja a „Magyar nyelvtani műszótár” című könyve is. Nyelvtani fogalmak meghatározását, legfőbb jellemzőit és a nyelvtani rendszerben elfoglalt helyét ABC sorrendben magyarázza. Szemléltető példákkal könnyíti meg a

tanulást. Az anyanyelvet, az egyén legkövetlenebb kifejező eszközét, reflexnyelvnek hívja. 1987-ben jelent meg a Bachát László szerkesztette: „Szépen magyarul-szépen emberül” című kötet. Ír a nyelvhasználat és emberi magatartás címszó alatt a durva trágár beszéd elterjedéséről. Az emberi magatartásnak a nyelvi magatartás, a beszéd szerves része. Aki durva, trágár szavakat használ, annak alighanem ilyen az érzésvilága és az emberi magatartása is. A ma hangoztatott demokratikus jogok senkit nem hatalmazhatnak fel arra, hogy trágár szavakat használjon, főleg nyilvános helyen nem. Hangoztatja a tanár úr, hogy lehet játékosan, mégse durván beszélni és írni. Idézi Illyés Gyulát: „A nyelvhasználat és a szóalkotás is jellemkérdés.” Gondolom tudják, hogy Illyés Gyula 120 éve született. A logikátlanul túlzó jelzőket (pl: baromi jó) ízléstelennek tartja. Kosztolányi Dezső írja, hogy a nyelv az ember vallomása, titokzatos valóság, melyben a legmélyebb emberi voltunk tárul ki.

„A nyelvi illeten” című könyvben „A trágárságtól ments meg uram minket!” címszó alatt olvashatunk a nyelv történetéről. Az orvosi nyelvet elemezve közli, hogy sok szitokszó a betegségek régies nevéből adódik, pl: a fene= fekélyes sebet, a franc =vérbajt, a frász=epilepsziát, a kórság, nehézség, nyavalya, betegséget, a rosseb= vérbajt, a súly=bőrbetegséget jelent. Az orvosi szaknyelvből ezek a betegségek kikoptak, mert a mindennapi nyelvhasználatban káromkodó, átkozódó formák részeivé váltak, elvesztették eredeti jelentésüket és a beszédnek már érzelemkifejező eszközei lettek.

A hitvilág szavait a szitkozódásban való elterjedtségük miatt, a XVIII. században, törvényekkel szorították vissza. Sajnos ma már ezek a törvények kivesztek a joggyakorlatból. Az állatok neveit, testrészeit, cselekvéseiket erősebb érzelmek, indulat kifejezésére használják. Mindnyájan ismerünk olyan szókapcsolatokat, mint pl: ölbéli eb vagy pókhasú, disznófüllű, majomkirály stb. Csak a szolidabbakat említettem. A testi funkciókkal kapcsolatos szavakat elemezve megemlíti, hogy sokakkal ellentétben Babits Mihály az Erató-ban egyetlen trágár vagy szeméremstört szót sem használ. Vegyünk példát Babbitól! Lehetne még elemezni a trágárság fajtáit, de inkább az okokra térnék át. Lehet világjelenségről beszélni. Egyesek a durvaság okát a háború borzalmaira vezetik vissza. Sajnos ebben a háborús filmek és regények is hibásak. Sokan a durva szavak terjedését a demokratizmusra fogják. Mások a nagyvárosi szóhasználatot, egyes családokat, az irodalmat, színházat, filmeket, rádiót okolják a durva, ízléstelen, sikamlós szóhasználatért. Az egyértelmű megnevezések nél rendszerint szellemesebb és irodalmibb valamely kép vagy metafora.

Bachát László szívesen foglalkozott a ragadványnevekkel. 2011-ben adták ki „A magyar szleng kutatás bibliográfiáját.” 2190 fejezetéből 51 tanulmányát idézi a szerző. Pár érdekesebb címet felsorolok: „A nyelvhasználat és emberi magatartás.” „Az északombájn, a

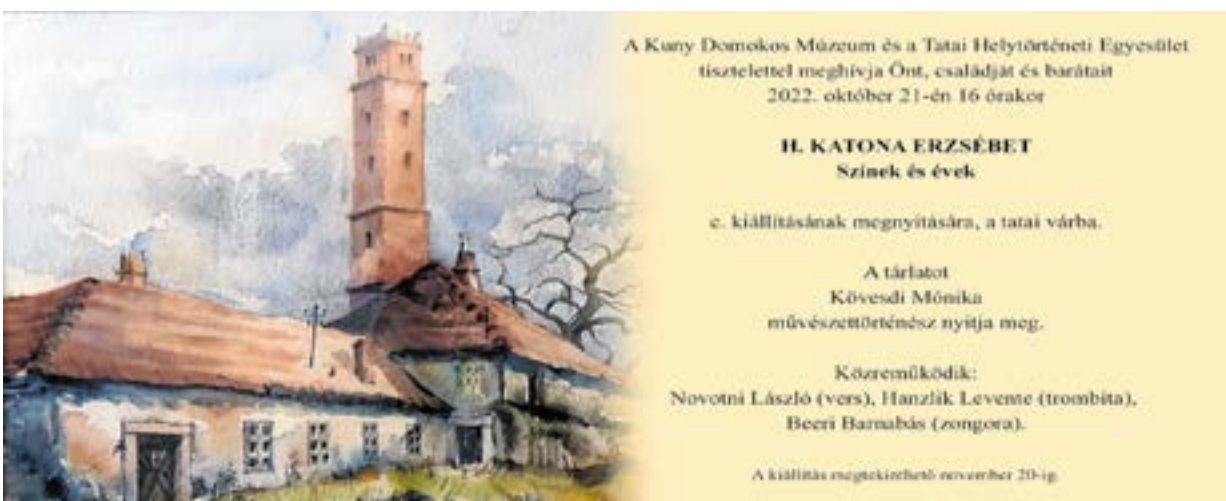
zokni és társai. „A tanári ragadványnevekről.”, „A diáknyelv régen és ma.”, „A csaj, a haver meg a buli.” A szleng kutatás 122 éves, de 1645-ből is van adat.

Bachát László szerette a vidámságot, élcelődést még akkor is ha saját nevével történt. Wacha Imre nyelvész „Kvaterkázás” című kötetében olvasható anekdota a következő: Margócsy László, Bachát László és Mitya Károly beszélgettek, amikor odalépett hozzájuk Elekfi László, aki nem ismerte Bachátot. Margócsy bemutatta Elekfinak Bachátot, majd a következő érkezőnek Elekfi mutatta be „Barát” Lászlót. Bachát nagyot nevetett mondván: Bachát László vagyok, csak „Machgócsy” raccsolása miatt hisznek sokan Barátnak. A Nyíregyházi Főiskolai hallgatók ma is „bachátkoznak” a magyar nyelvvél.

Bachát László munkásságát a Bessenyei György Társaság emlékéremmel, az Anyanyelvpolók Társasága Lőrincze Lajos díjjal ismerte el. Számára a legnagyobb elismerés, a tanítványaiban élő tudás maradványsága, szeretete, tisztelete és ragaszkodása. Halálának évfordulóján, 2010. szeptember 4-én emléknapot tartottak Széphalmon a Magyar Nyelv Múzeumban. A múzeumban emlékpontot, ill. tárlatot rendeztek be könyveiből, tárgyaiból, róla szóló írásokból. Az érettségi tablónk színes másolatát is kiállították. Ez is jelzi a „forradalmi osztállyal” való kapcsolatot. A Bachát napot minden év szeptemberében megtartják. Feleséggel jártunk Széphalmon, megtekintettük a Kazinczy Múzeumot és mauzóleumot, a Magyar Nyelv Múzeumot benne a Bachát tárlatot. Mindenkinek ajánlom felkeresni az igen szép környezetben, kiválóan megépített és rendben tartott, a nagy nyelvújítónak emléket állító, a magyar nyelvhez méltó múzeumegyüttest. Az emberi életben elmaradhatatlan az emlékezés. A lezárult életutakat idéző és megtartó, megőrző emlékezés, amely az egykor voltak arasznyi életét évtizedekkel, olykor évszázadokkal nyújtja meg. Az emlékezésnek életet megtartó és jövőt formáló ereje van. Az emlékezésből fakad tiszteletadásunk azok iránt, akik előttünk jártak. Bachát tanár úr emléket őrizi a Magyar Nyelv Múzeum, könyvei, a tanítványai által írt megemlékezések, a róla elnevezett nyelvi versenyek. A Pedagógusok Arcképcsarnoka 10. kötetében is összegzik munkásságát. A most felavatandó emléktáblát gimnáziumunk falán tiszteletünk és nagyrabecsülésünk jeléül készítettük példaképül az utódoknak, tanároknak és diákoknak egyaránt.

Az emléktáblát 2021-ben, tanár úr születésének 100. évfordulóján szerettük volna elhelyezni Alma materünk falán, de a Covid pandémia közbeszólt. Örülök, hogy ma itt lehetünk és felavathatjuk. Köszönöm Kemény Katalinnak, hogy emlékeztetett az évfordulóra. Köszönöm osztálytársaimnak az egyetértést, az anyagi hozzájárulást, valamint városunk önkormányzatának, polgármester úrnak a segítséget.

Dr. Szabó Dénes
gyermekorvos ny. osztályvezető főorvos

Komárom-Esztergom Megyei Temetkezési Kft.		
2890 Tata, Bacsó Béla út 47. Tel.: 34/382-055		
2022. szeptemberben elhunytak		
TATA - Környei ú. temető	Tóth Andrásné	Gonda Ádám
Eigner Csaba	Szednár Béláné	
Gehér Lajos		DUNAALMÁS
Szilvási Gyöngyi	OROSZLÁNY	Devecseri Krisztián
Fazekas Józsefné	Rostás Ilona	
Soós István	Mészáros István	KOCS
TATA - Almási úti temető	Zarnóczai Géza	Kalmár Gáborné
Baranyi Jánosné	Szabó Sándor	
Báranyos Imre	Mészáros János	Béke Poraikra!
Reinig Ilona	Jónás Terézia	

Programajánlat

Kézilabda

október 21. péntek 19.00
TAC – Pick Szeged U21 férfi NB I/B
november 2. szerda 15.45
TAC – Csepel DSE férfi U18
november 3. csütörtök 17.30
TAC–Veszprémi KKFT férfi U20
A mérkőzéseket a Güntner Arénában játsszák.

Labdarúgás

október 20. csütörtök 18.00
TAC–Almásfüzitői SCV női U16
október 22. szombat 10.00
TAC – Bakonyszombathely KSE női U19
13.00 TAC – Üstökös FC Győr férfi U16
október 29. szombat 10.00
TAC – Budai FC SE férfi U14
17.00 TAC – Vértessomló SK férfi felnőtt
A mérkőzéseket az Új úti pályán játsszák.

Labdarúgó fórum

Tata sporttörténete szempontjából fontos esemény történt október 10-én a TAC pályán. A városban a labdarúgás mindig népszerű volt, időnként több néven is szerepeltek csapatok. Az utókornak is példát állítva leplezték le emléktáblát a klubház falán, amelyen tatai válogatott labdarúgók neveit olvashatják az arra járók. Vámosi László sporttörténet kutató komoly levéltári munkával dolgozta fel 5 olyan focista

történetét, akik tatai játékosként válogatottak voltak. Sokan hallgatták a megemlékezést, néha elkerekedett szemmel, hiszen nem közismert dolgok hangzottak el. Csapó Károly a 70-es években 19 alkalommal öltötte magára a címerest mezt, ő is beszélt arról, milyen érzés ebben a mezben a himnuszt hallgatni. Az alábbi labdarúgók neve szerepel az emléktáblán: Bihari Ferenc: kapus, 1909-ben volt

először válogatott. 1922-ben igazolta le a TAC. Az USA-ban halt meg 1965-ben.

Friedmanszky Zoltán: 1950-52 között játszott a Tatai Postásban. A TF-re került 1957-ben és ekkor igazolta le a Fradi. Az NB I gólkirálya lett 1958-ban. Ott volt a svédországi VB-n, de sérülés miatt nem lehetett pályára. Ebben az évben halt meg 87 éves korában.

Hlaway György: 1919 és 1914 között 8-szor szerepelt a válogatottban, kétszer lett magyar bajnok az MTK-val. A TAC edzőjeként 1925-ben került a városba. Tata után Olaszországban edzősködött.

Pluhár István: 1919-ig lakott a tóvárosi Baji úti szülőházban. A Tata-Tóvárosi Testedzők Köre futballcsapatában 1908-ban játszott, majd a Tata-Tóvárosi Atlétikai Club játékosa volt 1913-ig. Neve 1920 után mint újságíró, majd sportriporterként szerepelt a köztudatban.

Először 1930-ban állt mikrofon elé. A berlini olimpiáról mind 10 aranyérmét közvetítette. A 2. világháború után visszavonultan élt Budapesten illetve a baji szülőben lévő házában. Budapesten halt meg 1970-ben. Skrabák (Bárd) István: a család az 1850-es években telepedett le Tatán. A Tatai Iparosok Köre csapatában játszott. 1903-ban 2 alkalommal volt válogatott, egyben csapatkapitány is. Részt vett 1910-ben a Tata-tóvárosi Sport Club megalakításában. Végleg 1925-ben telepedett le a városban, itt is van eltemetve. Az emléktábla avatása után fórumra került sor, ahol előadást tartott Khéner László az MLSZ megyei igazgatója, aki a megyei labdarúgás aktuális helyzetéről beszélt. A Tata-bánya NB III-as csapatának felkészítéséről Gyürki Gergely edzőtől hallhattak a résztvevők. A szervezők hagyományteremtőnek szánták ezt a labdarúgó fórumot.

Aranyérmek a tatamin

Oktober első szombatján Pakson rendezték meg a diák „C” korcsoportos judó Magyar Kupát, amelyen két tatai versenyző indult. Szénási Lilla a 33 kg-os súlycsoportban 3 ippon győzelemmel, egy vereség után ezüstérmét szerzett, míg a 42 kg-os Sárai Krisztián a 7. lett. Ugyancsak Pakson versenyztek az Atom Kupán a serdülők és az

ifik. Ez egy nemzetközi verseny, ahol ezúttal 7 ország közel négy-száz versenyzője indult. A serdülőknél Pápai Stella egy súlycsoporttal feljebb, mint a sajátja (40 kg) aranyérmes lett. Szintén a dobogó legmagasabb fokára állhatott Tamtam Gréti (52 kg). A fiúknál Dégen Botond (55 kg) a 7. helyen végzett. Az ifiknél a két előbbi aranyérmes mellett Tölgyesi Réka és Hufnágel Balázs is tatamira lépett. Réka az 5. lett mint ahogy Gréti is, Balázs pedig, aki hosszú sérülés után versenyzett, ismét a 7. helyen végzett. Pápai Stella itt is remekelt és egy

korcsoporttal feljebb sem talált legyőzőre, így 40 kg-ban serdülőknél és az ifiknél is a dobogó tetejére állhatott. Stella egyébként éppen a verseny előtti héten vehette át a VIATOR sportösztöndíjat az előző évi eredményeiért. Pontversenyben a TAC legjobb magyar csapatként végzett a 2. helyen.

Tó futás

Több olyan futóversenyt rendeznek Tatán, amelyek komoly hagyománnyal rendelkeznek.: Minimaraton, Tó futások és a Szilveszteri futás. A Tó futásból a kezdetekben évente egyet rendeztek, aztán átérték a tavaszi-őszi rendezésre, ez azóta is így van. Az idén már a 88. alkalommal gyülekeztek a futás szerelmesei. Szintén őszi időpontra került 21 évvel ezelőtt a Csuló-Balu emlékverseny is. A két futóverseny szervezői néhány évvel ezelőtt úgy gondolták, összevonják a versenyeket így ebben az évben október 16-án is ebben a formában került kiírásra. Az időjárás kedvezett mind a szervezőknek, mind az indulóknak, hiszen igaz kicsit szeles, de jó időben várták a futók a rajtokat. Először a 10 éven aluliak futottak 2 km-t, majd 10 óra előtt néhány perccel koszorúzással emlékeztek meg a résztvevők elhunyt sporttársaikról. A 7 km mezőnye pontban 10-kor indult neki az egy körnek, több mint 100 futó trappolt. Több atléta, kajakos is akadt az indulók között, így adva volt, hogy a győztes jó időt fog futni. Így

is lett, hiszen kicsivel több mint 23 perc múlva Szabó Benjamin már a célban volt. Szűk 3 perccel utána érkezett Szekeresné dr. Bakonyi Fruzsina, aki lassan örökös Tó futó Bajnok címet is kiérdemelheti. Időben befejeződött az egy körös verseny, így 11-kor már a 14 km mezőnye vághatott neki a választott távnak. Az indulók között találhattuk Szögi István olimpikon futót, így nem kellett nagy jóstehetség hozzá, hogy őt várták az első helyre. Nem is kellett 47 perc sem és már érkezett is. A nőknél Nagy Julianna éppen túl az 53 perces időn teljesítette a távot.

Eredmények:

7 km, férfiak: 1. Szabó Benjamin 23.14, 2. Beke Dávid 25.52, 3. Havranszki Levente 26.21

nők: 1. Szekeresné dr Bakonyi Fruzsina 26.06, Nagy Nóra 27.29, Beleznai Lara 31.35

14 km, férfiak: 1. Szögi István 46.28, 2. Árvai Róbert 45.57, 3. Szécsi Péter 1.02.16
nők: 1. Nagy Julianna 53.01, Irdino Andrea 1:00.29, 3. Bognár Csilla 1:02.03

Eredmények

Kézilabda

Férfi NB I/B PLER Bp – TAC 37-20 (16-7)

Vezette: Hargitai G., Markó G.
Góllövő: Vass 8, Sárosi, Tóth 3-3, Gajdos, Kiss 2-2, Bodnár, Molnár 1-1

Edző: Sibalin Jakab

Férfi U20 TAC – MOL Tatabánya KC 31-27 (13-14)

Vezette: Kincses D., Szecsődi D.
Góllövő: Katus 10, Nényei 6, Vincellér 5, Czunyi, Zwickl 3-3, Tóth 2, Török 1

Edző: Márton Ádám

- Nagyon készültünk erre a meccsre és minden elismerésem a fiúké, akik nagyon jól és lelkesen játszottak. Tudtuk, hogy a Tatabánya jó csapat ezért külön is értékes ez a győzelem. Kiélezett meccs volt és az 58. percnél amikor négygyel vezetünk érezttem azt hogy nyertünk.

Férfi U18 TAC – Százhalombattai KE 38-31 (16-14)

Vezette: Csupor Cs. Dr., Tóth J.
Góllövő: Huber 17, Nényei 6, Török 4, Boda, Jenei 3-3, Strausz, Szombati 2-2, Sebestyén 1

Edző: Vass Ákos

Férfi U14 Körte HVSE – Kőkúti

Sasok DSE 19-22 (9-11)

Kőkúti Sasok DSE – Solymár SC 23-17 (14-11)

Góllövő: Fogl 12, Kiss M. 8, Lengyel, Strausz 6-6, Kiss D. 4, Dobos, Békefi, Himer 2-2, Marton 1

Edző: Kőhalmi Zsófia

Női NB II Esztergomi Vitézek RAFC – TAC 39-32 (23-17)

Vezette: Redling A., Urbin R.
Góllövő: Kurcsik 8, Rideg 7, Százvai 6, Sebestyén 3, Jagodics, Kiss, Szóts-Pintér, Ungor 2-2

TAC – Dorogi AC 26-26 (14-13)

Vezette: Csupor Cs. Dr., Tóth J.
Góllövő: Kurcsik 8, Sebestyén 7, Rideg 5, Szóts-Pintér 3, Százvai 2, Jagodics 1

Edző: Kulcsár Gyöngyi

Női U19 Esztergomi Vitézek RAFC – TAC 16-38 (10-18)

Vezette: Redling A., Urbin R.
Góllövő: Sás 10, Rác 6, Kiss, Sebestyén, Százvai 5-5, Willi 4, Major 3

TAC – Dorogi AC 33-30 (19-16)

Vezette: Csupor Cs. Dr., Tóth J.
Edző: Kulcsár Gyöngyi

Női U17 Esztergomi Vitézek RAFC – TAC 9-40

Vezette: Öri E., Papp P.

Góllövő: Bogdola 7, Major, Szabó 6-6, Katona 5, Deli, Somogyvári 4-4, Nagy, Pruzsina 3-3, Dorogi, Makai 1-1

TAC – Dorogi AC 32-26 (16-10)

Vezette: Czilláhó D., Mizser M.
Góllövő: Sás 9, Bogdola, Major 6-6, Somogyvári 5, Deli, Ungor 3-3

Edző: Kiss Adrienn

Női U14 TAC – Kisbér KC 15-27 (5-9)

Komárom VSE – TAC 11-25 (1-10)
Góllövő: Nagy 10, Kun, Zalavári 8-8, Schmidt 7, Nedermann P. 5, Bondor 2

Edző: Kiss Adrienn

KSE Tarján – Kőkúti Sasok DSE 22-25 (8-14)

Komárom VSE – Kőkúti Sasok DSE 11-38 (5-20)
Góllövő: Kecskeméti 25, Knapp 15, Csanki-Puss 13, Dobos 5, Németh 3, Budai 2

Edző: Gaál Szabolcs

Labdarúgás

Férfi felnőtt TAC – Koppánymonostori SE 1-2 (0-1)

Vezette: Kreitl T.
Góllövő: Zuggó (11-ből) ill. Dombi 14, Rába 82

Almásfüzitői SC – TAC 1-2 (1-0)

Vezette: Hegedűs R.

Góllövő: Nagy 22 ill. Zuggó 53, Terplán 70

Edző: Wéber Roland

Férfi U19 TAC – Bakonysárákányi SE 4-1 (3-0)

Vezette: Somogyi L.
Góllövő: Jakabovics 22, Sternberger 26, Gesztesi 28, Szeidemann 86 ill. Wolf 49

TAC – Környe SE 6-0 (3-0)

Vezette: Derecskei B.
Góllövő: Jakabovics 22, Sternberger 32,54,61, Pongrácz 40, Unger 66

Edző: Schaffer Péter

Férfi U17 TAC – BKV Előre SC 9-0 (7-0)Vezette: Mann Á.

Góllövő: Unger 8,23,34,42,78, Chmelovics 25,26,37, Szűcs 84
Viadukt SE Biatorbágy – TAC 4-4 (3-4) Vezette: Berendi T.

Góllövő: Kócsi 7, Cserei 31, Szarka 36, Pallás 58 ill. Unger 2, Chmelovics 12,15,33

Edző: Kele Zoltán

Férfi U16 TAC - Zsámbéki SK 11-1(5-1)

Vezette: Hegedűs R.
Góllövő: Mártonfi 4, 9, 33, 51, 54, 56, 62, Valter 20, Szeidemann 40, Aradi 75, Németh 86 ill.

Szerencsés 21

FC Esztergom – TAC 1-3 (0-1)

Vezette: Mihályi M.
Góllövő: Nemes 54 ill. Mártonfi 43, Dumánzski 59,84

Edző: Kisék Szabolcs

Férfi U14 TAC – Dorogi FC 2-15 (0-5) Vezette: Sándor T.

Góllövő: Unger 62, Járóka 76 ill. Konrad 2,34,40,65,78, Mester 19, Héjja 29,43, Borza 60,67, Fekete 70,75,79,80, Mihály73

Komáromi VSE – TAC 2-3 (1-0)

Vezette: Szajkó Á.
Góllövő: magyarai 39, Kalmár 46 ill. Járóka 45, Balázs 58, Nagy 72

Edző: Schweininger Ferenc

Női U19 TAC – Fortuna SE 2-3 (0-1)

Vezette: Huszka D.
Góllövő: Mészáros 46, Hartai 55 ill. Gugg 3, Paczánt 51,54

Edző: Gusztafik Lilla

Női U16 TAC – FC Esztergom 5-1 (1-0)

Vezette: Urszán I.
Góllövő: Majorosi 3,44,58, Kurdi 33, Czako 55 ill. Kómár 45

Réde KSE - TAC 0-4 (0-2)

Vezette: Patai B.
Góllövő: Majorosi 28,38,59, Czako 29. Edző: Gusztafik Lilla